

ZÁKLADNÉ PRÁVO NA SÚDNU OCHRANU

Všeobecný súd nie je viazaný doslovným znením aplikovaných zákonných ustanovení.

V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybností, treba uprednostniť výklad *ratione legis* pred doslovným gramatickým výkladom.

Ak si sťažovateľ v rámci svojej žaloby o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru uplatní aj nárok na náhradu mzdy počas konania, nejde o zmenu žaloby, o ktorej by mal okresný súd osobitne rozhodovať. Ide o nárok, ktorý je súčasťou celého nároku na náhradu mzdy.

(Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 271/2011 z 27. septembra 2011)

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 27. septembra 2011 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika vo veci sťažnosti S. L., P., zastúpeného JUDr. Ing. F. Š., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 11 C 371/2007-114 z 3. februára 2011 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo S. L. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 11 C 371/2007-114 z 3. februára 2011 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Prešov č. k. 11 C 371/2007-114 z 3. februára 2011 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Prešov na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Prešov je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia S. L. v sume 314,18 € (slovom tristoštrnásť eur a osemnásť centov) na účet Advokátskej kancelárie do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :**I.**

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 271/2011-10 zo 14. júna 2011 prijal na ďalšie konanie sťažnosť S. L., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. Ing. F. Š., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 11 C 371/2007-114 z 3. februára 2011.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie sa na základe výzvy ústavného súdu k veci listom sp. zn. 1 Spr0 732/2011, SprU 3008/2011 zo 6. júla 2011 vyjadrila predsedníčka okresného súdu, v ktorom uviedla, že 5. decembra 2007 bola okresnému súdu doručená žaloba sťažovateľa proti spoločnosti K., s. r. o. (ďalej len „spoločnosť K.“), o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru, ku ktorému došlo z dôvodu, že sťažovateľ mal vystaviť niekoľko desiatok fiktívnych príjmových dokladov slúžiacich ako podklad k fakturácii, na základe ktorých spoločnosť K. príslušné faktúry uhradila, aj keď v skutočnosti fakturovaný tovar nebol dodaný. Sťažovateľ tvrdí, že sa uvedeného skutku nedopustil, preto sa žalobou domáha neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru. Proti sťažovateľovi je súbežne vedené aj trestné stíhanie pre trestný čin podvodu, avšak obžaloba nebola dosiaľ podaná. Pre rozhodnutie okresného súdu o žalobe má trestné konanie a jeho výsledky zásadný význam.

V priebehu konania o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru sťažovateľ podaním z 19. októbra 2010 doručeným okresnému súdu 22. októbra 2010 rozšíril žalobu aj o náhradu mzdy. Túto zmenu žaloby však okresný súd s poukazom na ustanovenie § 95 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) uznesením č. k. 11 C 371/2007-114 z 3. februára 2011 nepripustil.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil aj tým, že „v súčasnosti ide už o reštančnú vec, v ktorej sa rieši základ nároku na náhradu mzdy. Žalobca má možnosť náhradu mzdy uplatniť samostatnou žalobou, v oboch konaniach sa totiž vykonávajú rozdielne dôkazy a vyhovením tohto procesného návrhu by nepochybne došlo k ďalšiemu podstatnému predĺženiu sporu.“

Predsedníčka okresného súdu ďalej uviedla, že 22. februára 2011 sťažovateľ podal okresnému súdu samostatnú žalobu o náhradu mzdy za rovnaké obdobie a v tej istej výške ako v podaní z 19. októbra 2010; konanie je vedené pod sp. zn. 7 C 43/2011. S poukazom na uvedené skutočnosti je toho názoru, že rozhodnutím, resp. postupom okresného súdu nedošlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces. Okresný súd postupoval v zmysle platnej právnej úpravy, a to Občianskeho súdneho poriadku.

Právny zástupca sťažovateľa listom z 20. júla 2011 požiadal, aby sa vo veci konalo verejné ústne pojednávanie.

Dňa 27. septembra 2011 sa konalo verejné ústne pojednávanie, na ktorom zástupca sťažovateľa uviedol:

„Podľa nášho názoru došlo napadnutým uznesením Okresného súdu Prešov, ktorým bol zamietnutý návrh na zmenu konania, do zásahu sťažovateľa na právo na prístup k súdnej ochrane, nakoľko z dôvodov, ktoré sú podrobne rozvedené v predmetnej sťažnosti považujeme to uznesenie za neprípustné, keďže nebola splnená podmienka podľa § 95 Občianskeho súdneho poriadku, to znamená vôbec neboli predpoklady na vydanie takeého rozhodnutia, resp. tie dôvody, ktoré Okresný súd Prešov ako dôvody vydania tohto uznesenia uviedol, nezodpovedajú tomuto ustanoveniu. Vzhľadom k postupu Okresného súdu Prešov došlo vlastne k ukráteniu sťažovateľa v jeho právach, nakoľko minimálne v časti trojmesačného nároku na náhrady mzdy mu bola odopretá možnosť prejednať tento nárok, resp. vzhľadom na celý ten postup, ktorý nechcem teraz z časových dôvodov rozvádzať, ho vystavil takej situácii, že v prípade, ak by o ňom bolo rozhodované, tak by bola dôvodne vznesená námietka premlčania.“

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že uznesením okresného súdu č. k. 11 C 371/2007-114 z 3. februára 2011 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby uvedené rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

Predsedníčka okresného súdu listom sp. zn. 1 SprO 732/2011, SprU 3008/2011 z 24. augusta 2011 ospravedlnila neúčast' okresného súdu na tomto pojednávaní.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodit' z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci.

Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom

a hmotnoprávnym rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z týchto princíпов predstavujúcich súčasť práva na riadny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť [§ 132 a § 157 ods. 1 OSP, m. m. I. ÚS 243/07], pritom starostlivo prihliadnúť na všetko, čo vyšlo počas konania najavo vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 OSP) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30).

Okresný súd uznesením č. k. 11 C 371/2007-114 z 3. februára 2011 rozhodol, že „nepripúšťa zmenu petitu rozšírením návrhu žalobcu súdu doručeného dňa 22. 10. 2010“, t. j. nepripustil zmenu žaloby sťažovateľa, ktorou sa domáhal neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, rozšírením o nárok na náhradu mzdy.

Okresný súd pri svojom rozhodnutí vyhádza z ustanovenia § 95 ods. 1 OSP, podľa ktorého navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania, ako aj z ustanovenia § 95 ods. 2 OSP, podľa ktorého súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia.

Podstatou sťažovateľovej argumentácie vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu je námietka, že neboli splnené podmienky pre postup, resp. rozhodnutie okresného súdu podľa § 95 OSP. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd nemal jeho podanie označené ako „Doplnenie žaloby“ kvalifikovať ako zmenu žaloby, nepripustenie ktorej navyše odôvodnil tým, že „v súčasnosti ide už o reštančnú vec, v ktorej sa rieši základ nároku na náhradu mzdy. Žalobca má možnosť náhradu mzdy uplatniť samostatnou žalobou, v oboch konaniach sa totiž vykonávajú rozdielne dôkazy a vyhovením tohto procesného návrhu by nepochybne došlo k ďalšiemu podstatnému predĺženiu sporu.“. Sťažovateľ taktiež uviedol, že okresný súd „svoje rozhodnutie neodôvodnil žiadnym z dvoch zákonných dôvodov - k zmene vecnej príslušnosti vzhľadom na rovnakú vecnú príslušnosť pre obidva nároky by nemohlo dôjsť a rovnako nebol v konaní taký stav, že by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Druhý z uvedených dôvodov neprichádza do úvahy, pretože doposiaľ v konaní nebolo otvorené ani jedno pojednávanie a nebolo vykonané žiadne dokazovanie... Pokiaľ súd odôvodnil nepripustenie zmeny žaloby tým, že ide o reštančnú vec (čo samo osebe považujeme za paradoxný a absurdný argument), resp. vyslovil domnienku, že vyhovením návrhu sťažovateľa by došlo k ďalšiemu podstatnému predĺženiu sporu, neopieral svoje rozhodnutie o podmienky

uvedené v § 95 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku.“. Týmto okresný súd porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia okresného súdu konštatuje, že námietky sťažovateľa považuje za plne opodstatnené a z už uvedených skutočností sa dá vyvodiť, že toto rozhodnutie je arbitrárne. Závery vyvedené okresným súdom nie sú vo vzťahu k sťažovateľovi správne a spravodlivé a nie sú v súlade ani s relevantnou zákonnou a ústavnou právnou úpravou.

Podľa § 77 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“) neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou, okamžitým skončením, skončením v skúšobnej dobe alebo dohodou môže zamestnanec, ako aj zamestnávateľ uplatniť na súde najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť.

Podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce ak zamestnávateľ dal zamestnancovi neplatnú výpoveď alebo ak s ním neplatne skončil pracovný pomer okamžite alebo v skúšobnej dobe a ak zamestnanec oznámil zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho naďalej zamestnával, jeho pracovný pomer sa nekončí, s výnimkou, ak súd rozhodne, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Zamestnávateľ je povinný zamestnancovi poskytnúť náhradu mzdy. Táto náhrada patrí zamestnancovi v sume jeho priemerného zárobku odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní, až do času, keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo ak súd rozhodne o skončení pracovného pomeru.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v uznesení sp. zn. 1 Cdo 116/2008 zo 17. decembra 2009 uviedol, že: „Zamestnanec, ktorý sa domáha na súde určenia, že rozviazanie pracovného pomeru je neplatné, môže v žalobe zároveň (súčasne) uplatniť aj nárok na náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru (porovnaj napr. R 36/1979). Prisúdenie tohto nároku však nie je možné skôr, než súd rozhodol o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru (uvedené rozhodnutie o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru predstavuje nevyhnutnú podmienku, bez splnenia ktorej nie je možné rozhodnúť o nároku na náhradu mzdy). Súd v takom prípade spravidla rozhodne v rozsudku nielen o určení neplatnosti rozviazania pracovného pomeru, ale aj o uplatnenej náhrade mzdy (od výroku o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru je výrok o náhrade mzdy závislý, porovnaj R 1/1975). Ak je to účelné, môže súd najskôr rozhodnúť o neplatnosti rozviazania pracovného pomeru a následne (po právoplatnosti takéhoto rozhodnutia) rozhodnúť o nároku na náhradu mzdy (porovnaj § 152 ods. 2 druhá veta OSP). Nárok na náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru môže však zamestnanec uplatniť nielen súčasne so žalobou o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru, ale aj neskôr – s rizikom prípadného úspešného namietania premlčania takéhoto nároku žalovaným (porovnaj dôvody v R 8/2003). Pre tento hroziaci nepriaznivý dôsledok pre žalobcu (porovnaj § 262 ods. 1 prvá veta Zákonníka práce) sa neodporúča neuvážene dlho vyčkávať s uplatnením tohto peňažného nároku na súde, napr. až dovtedy, kým bude právoplatne rozhodnuté o žalobe o určení neplatnosti rozviazania pracovného pomeru. Možnosť uplatnenia tohto nároku nijako teda neobmedzuje skutočnosť, že v tom čase ešte o žalobe o určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru nie je rozhodnuté.“

Podľa § 41 ods. 2 OSP každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený.

Ústavný súd konštatuje, že v danom prípade okresný súd vychádzajúc zo zásady iura novit curia, no najmä z ustanovení Zákonníka práce upravujúcich nároky z neplatného skončenia pracovného pomeru mohol (a mal) predpokladať, že sťažovateľ si v rámci svojej žaloby o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru uplatní aj nárok na náhradu mzdy, aby ako celok predstavovala komplexné podanie. V takom prípade nejde o zmenu žaloby a okresný súd nemá dôvod o zmene petitu osobitne rozhodovať. A navyše, práve tu ide o prípad, keď závery (výsledky) konania o žalobe sú spolu s ďalšími skutočnosťami podkladom pre rozhodnutie o nároku na náhradu mzdy.

To, ako okresný súd pristúpil k vyhodnoteniu situácie vzniknutej po doručení mu podania sťažovateľa z 19. októbra 2010, ústavný súd hodnotí ako formalistický výklad ustanovení § 95 OSP, bez rešpektovania príslušných ustanovení Zákonníka práce.

Taktiež odvolávanie sa okresného súdu na to, že ide „už o reštančnú vec“ (čo v praxi spravidla znamená, že ide o vec, konanie o ktorej nebolo ukončené v lehote jedného roka od doručenia návrhu súdu, pozn.), a to za stavu, keď sám po uplynutí takmer štyroch rokov od doručenia mu žaloby sťažovateľa nevykonal ani jedno pojednávanie a nerozhodol v merite veci, ako aj jeho odporúčenie sťažovateľovi, aby podal samostatnú žalobu, ktorou si uplatní svoj nárok na náhradu mzdy, v dôsledku čoho však došlo k premlčaniu časti tohto nároku, je z ústavného hľadiska absolútne neprijateľné.

Vychádzajúc z uvedeného preto ústavný súd nemohol akceptovať vyjadrenie okresného súdu, že v danom prípade postupoval v zmysle platnej právnej úpravy.

Ústavný súd v zmysle konštantnej judikatúry (m. m. III. ÚS 72/2010) poukazuje na skutočnosť, že súd nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto prípadoch sa musí vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (III. ÚS 341/07).

Okresný súd mal rešpektovať základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu vyplývajúce mu z č. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a rozhodnúť o merite veci, teda o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, ktoré je nevyhnutnou podmienkou rozhodnutia o nároku na náhradu mzdy (v okolnostiach prípadu buď jedným rozhodnutím, alebo vylúčením nároku na náhradu mzdy na samostatné konanie).

Tieto skutočnosti viedli ústavný súd k výroku, že uznesením okresného súdu č. k. 11 C 371/2007-114 z 3. februára 2011 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

III.

Ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, rozhodnutie, ktorým bolo porušené základné právo, zruší (§ 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a môže vec vrátiť na ďalšie konanie [§ 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde].

Sťažovateľ žiadal zrušenie napadnutého rozhodnutia okresného súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie. V danom prípade bolo potrebné na ochranu označených práv sťažovateľa, porušenie ktorých namietal, toto rozhodnutie nielen zrušiť, ale aj vrátiť vec na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

V ďalšom postupe je okresný súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí. Úlohou okresného súdu bude (vychádzajúc z relevantného skutkového a právneho stavu) riadne a zrozumiteľne sa vysporiadať najskôr so žalobou sťažovateľa o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru a následne aj s jeho nárokom na náhradu mzdy.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ na verejnom ústnom pojednávaní konanom 27. septembra 2011 predložil špecifikáciu trov konania v celkovej sume 314,18 €, a to za tri úkony právnej služby – príprava a prevzatie zastúpenia, spísanie sťažnosti, účasť na verejnom ústnom pojednávaní.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania zistil, že uplatnená náhrada trov konania nepresahuje sumu vypočítanú ústavným súdom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a citovanej vyhláške neodporuje, preto boli trovy právneho zastúpenia priznané v požadovanej sume (bod 3 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.